

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร สามปี (พ.ศ.2548-2550) มีจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าเพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรและเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีความแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร ปี 2550 จำนวน 186 คน โดยเก็บข้อมูล ทุกหน่วยประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี เป็นรายชื่อโดยใช้สถิติ เิงพรรณนาและสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี(พ.ศ.2548-2550) ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดที่มีความแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยการทดสอบ chi-square test โดยผลการศึกษสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ศึกษา

กลุ่มประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 54.44 เพศหญิง ร้อยละ 45.56 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี ร้อยละ 48.89 และ อื่นๆ น้อยที่สุด ร้อยละ 8.33 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพิจิตร น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 29.44 และ 16 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 28.33

2. ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี

(พ.ศ.2548-2550)

2.1 รวมทุกด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีด้านการแก้ไขผลการตรวจสอบมีปัญหามากสุด รองลงมา เป็นด้านการตรวจสอบผลการปฏิบัติ ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการลงมือปฏิบัติ

2.2 ด้านการวางแผน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีเรื่องการชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมีปัญหามากสุด ส่วนเรื่องที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ การนำปัญหาการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมานำมาวิเคราะห์เพื่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

2.3 ด้านการลงมือปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีเรื่องความพร้อมในการสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาสามปีมีปัญหามากสุด ส่วนเรื่องที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ การสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติงานนอกสถานที่ในการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาสามปี

2.4 ด้านการตรวจสอบผลการปฏิบัติ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและ ในรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีเรื่องผู้บริหารให้ความสำคัญกับผลตรวจสอบการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก มีปัญหามาก ส่วนเรื่องที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ การเข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติงานตามโครงการแต่ละกิจกรรมตามแผนพัฒนาสามปีที่วางไว้

2.5 ด้านการแก้ไขผลการตรวจสอบ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ ในรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีเรื่องการปรับปรุงแก้ไขแผนงาน/โครงการที่ผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับมาก มีปัญหามากสุด ส่วนเรื่องที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ การเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนได้รับทราบ

3. เปรียบเทียบปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี

(พ.ศ.2548-2550) ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีความ

ความแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

3.1 เพศกับปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี

3.1.1 ด้านการวางแผน พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มี เพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นในปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปีไม่แตกต่างกัน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี ด้านการแก้ไขผลการตรวจสอบแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพิจิตร

4.1 ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี (พ.ศ. 2548-2550) พบว่า ด้านการวางแผน ส่วนใหญ่แจ้งว่าผู้บริหารไม่ค่อยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของประชาชนเพื่อนำมาใช้ในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปีรวมทั้งความร่วมมือของกองต่างๆ ในการรวบรวมข้อมูลประกอบในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปียังไม่ค่อยดีนัก ต่างคนต่างทำ ด้านการลงมือปฏิบัติ พบว่า ส่วนใหญ่ ปัญหาที่พบคือ ขาดความพร้อมในการสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ ตามแผนพัฒนาสามปี เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตาม แผนพัฒนาสามปี การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี เมื่อมี การพบว่าผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีที่วางไว้ไม่ค่อยมีการปรับแนวทางการ แก้ไขปัญหา การดำเนินงานตามการจัดทำแผนพัฒนาสามปีไม่ค่อยเป็นไปตามระยะเวลา ที่วางไว้ ด้านการตรวจสอบผลการปฏิบัติ ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับผลตรวจสอบการ ปฏิบัติน้อย ด้านการแก้ไขผลการตรวจสอบ ปัญหาที่พบคือ ส่วนใหญ่การปรับปรุงแก้ไขแผนงาน/ โครงการที่ผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาสามปี การปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมตาม แผนพัฒนาสามปีไม่ค่อยอย่างต่อเนื่อง

4.2 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี(พ.ศ.2548-2550) ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการรวบรวมข้อมูล การประเมินผล ทำอย่างเป็นระบบ และมีการนำผลการประเมินแผนงานมาใช้อย่างจริงจัง งานนโยบายของ การเมืองที่นำมาจัดทำแผนงานโครงการควรสอดคล้องควรกับปัญหาของประชาชน คณะกรรมการ ชุมชนต่างๆ ที่ตั้งขึ้นควรจะร่วมมือกันทำงาน และระบบการติดตามประเมินผลควรดำเนินการ อย่างจริงจัง

อภิปรายผล

ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี (พ.ศ.2548-2550) ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีด้านการแก้ไขผลการตรวจสอบมีปัญหามากสุด ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการลงมือปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนโยบายและระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยให้หน่วยงานทุกหน่วยต้องปฏิบัติ รวมทั้งมีระบบรายงานและการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้พบปัญหาด้านการตรวจสอบที่ไม่จริงจัง ขาดการต่อเนื่องรวมทั้งองค์กรที่รับผิดชอบไม่ได้ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ส่วนการปฏิบัติมีปัญหาน้อยกว่าเนื่องมาจากระบบการเบิกจ่ายงบประมาณต้องเป็นไปตามแผน ดังนั้นเมื่อหน่วยงานส่วนกลางเร่งให้มีการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผน ทุกกองจึงต้องเร่งทำงานตามแผนที่วางไว้ ส่วนด้าน การวางแผน พบว่า การชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมีปัญหามากสุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดทำแผนพัฒนาสามปีผู้บริหารอาจมองว่าเป็นงานประจำ เจ้าหน้าที่รู้และเข้าใจอยู่แล้วจึงไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก อีกทั้งผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งอาจมองว่าแผนก็คือแผนที่วางไว้ และต้องทำตามระเบียบเท่านั้น ด้านการลงมือปฏิบัติ พบว่า เรื่องความพร้อมในการสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาสามปีมีปัญหามากสุด ด้านการตรวจสอบผลการปฏิบัติ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับผลตรวจสอบการปฏิบัติน้อย ด้านการแก้ไขผลการตรวจสอบ พบว่า โดยมีเรื่องการปรับปรุงแก้ไขแผนงาน/โครงการที่ผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีอยู่ในระดับมาก มีปัญหามากสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณส่วนใหญ่จะเน้นไปด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ และขณะเดียวกันองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร ได้ให้หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานทุกหน่วยในจังหวัดพิจิตร และอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน ที่มีปัญหาสามารถทำโครงการ ของงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ดังนั้นในแต่ละปีจึงมีการส่งโครงการต่างมาของงบประมาณจำนวนมาก จนองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งมีการปรับแผนงาน งบประมาณอยู่ตลอดเวลา การดำเนินงานจึงไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และขาดการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง สอดคล้องกับการศึกษาของ สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2539.บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการประสานแผนจังหวัด อำเภอ ตำบลและท้องถิ่นในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษานโยบายการพัฒนาชนบทและมาตรฐานการบริหารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผลกระทบต่อการวางแผน และการประสานแผนพัฒนาชนบททุกระดับ และเพื่อค้นหาองค์กรและศึกษาสมรรถนะขององค์กรที่เหมาะสมที่จะเป็นกลไกประสาน

แผนในแนวดิ่งแนวนอนของแผนทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ ระดับจังหวัดและท้องถิ่น (ท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล) และเพื่อ ค้นหาเครื่องมือและเทคโนโลยีสารสนเทศ และองค์กรสนับสนุน ที่สามารถให้ความรู้การฝึกฝน อบรมในการวางแผน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารขององค์กร ท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดวิสัยทัศน์การวางแผน ไม่สามารถกำหนดภาพจำลองความต้องการและ วางแผนด้านสาธารณูปโภค พื้นฐานในช่วง 3-5 ปีข้างหน้า และคุณภาพของแผนพัฒนาตำบล ของ อบต. ยังมีจุดอ่อนหลายประการ

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี (พ.ศ.2548-2550) ตามความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีความแตกต่าง ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า เพศ ต่างกันมีความ คิดเห็นในปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี ด้านการแก้ไขผลการ ตรวจสอบ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ กับปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี ต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการวางแผน ด้านการลงมือปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ ผลการปฏิบัติ ด้านการแก้ไขผลการตรวจสอบ ระดับการศึกษากับปัญหาการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี พบว่า ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการวางแผน ด้านการลงมือปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผลการปฏิบัติระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน กับปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรสามปี ต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการวางแผน ด้านการลงมือปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบผล การปฏิบัติ ด้านการแก้ไขผลการตรวจสอบ จากผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบุคลากร ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาและระยะเวลาที่ ปฏิบัติงานในองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพิจิตร ประกอบกับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีบทบาทหน้าที่และระดับการศึกษาต่างกันมาก และตำแหน่งหน้าที่มีทั้งลูกจ้างที่มีศึกษาน้อย และมีหน้าส่วนใหญ่เป็นผู้บริการพื้นฐานในสำนักงาน ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการทำแผนพัฒนาฯ และทั้งในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีส่วนใหญ่จะมีคณะทำงานเป็นผู้จัดทำโดยฝ่ายแผนงาน จะเป็นผู้ประสานแผน เจ้าหน้าที่อื่นๆ ไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมมากนัก อีกทั้งผู้บริหารที่มาจากกา รเลือกตั้งจะเน้นการทำงานที่มีผลต่อคะแนนเสียง จึงมีการปรับเปลี่ยน โยกงบประมาณอยู่ ตลอดเวลา สอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวง

มหาดไทย (2539. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการประสานแผนจังหวัด อำเภอ ตำบล และท้องถิ่นในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษานโยบายการพัฒนาชนบทและมาตรฐานการบริหารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผลกระทบต่อการวางแผน และการประสานแผนพัฒนาชนบททุกระดับ และเพื่อค้นหาองค์กรและศึกษาสมรรถนะขององค์กรที่เหมาะสมที่จะเป็นกลไกประสานแผนในแนวดิ่งแนวนอนของแผนทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ ระดับจังหวัดและท้องถิ่น และเพื่อค้นหาเครื่องมือและเทคโนโลยีสารสนเทศ และองค์กรสนับสนุน ที่สามารถให้ความรู้การฝึกฝนอบรมในการวางแผน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารขององค์กรท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดวิสัยทัศน์การวางแผน ไม่สามารถกำหนดภาพจำลองความต้องการและวางแผนด้านสาธารณูปโภค พื้นฐานในช่วง 3-5 ปีข้างหน้า และคุณภาพของแผนพัฒนาตำบลของ อบต. ยังมีจุดอ่อนหลายประการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดทุกระดับควรให้ความสำคัญกับการชี้แจงวัตถุประสงค์ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการตามแผนพัฒนาสามปี การผลตรวจสอบการปฏิบัติงานและการปรับปรุงแก้ไขแผนงาน/โครงการที่ผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีอย่างจริงจัง

1.2 ผู้บริหารขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดควรจัดฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และจัดระบบในการทำแผนพัฒนาสามปีให้บุคลากรมีส่วนร่วมมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบว่าปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสามปีต่างๆ มีความแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพและความต้องการในการการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสามปีว่าเป็นอย่างไร มีการปฏิบัติและความต้องการอยู่ในระดับใด

2.3 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดด้วย

2.4 ควรศึกษาการบริหารจัดการด้านการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มเติม